

OKROŽNICA

2 - 2012

19. september 2012

Beseda predsednika

Spoštovani!

Teče že tretji teden šolskega leta 2012/2013, ki ga je marsikdo pričakal z negotovostjo. Slovenska šola se je skupaj s celotno družbo znašla pred izzivom, kako preživeti in delovati s skromnejšimi sredstvi, ne da bi pri tem preveč trpela kakovost. Čeprav je bil otroški živžav in otroški smeh po šolskih hodnikih v prvih šolskih dneh prav tak kot v prejšnjih letih, negotovosti pri nas odraslih to ni moglo povsem prekriti. Marsikatera družina že občuti primanjkljaj zaradi zmanjšanih prihodkov (plač staršev, otroških dodatkov, štipendij...) in po drugi strani povečanih stroškov (višji življenjski stroški, ukinjanje subvencij, povečanje prispevkov...), hkrati pa še vedno ne vemo, kakšni bodo varčevalni ukrepi, ki še prihajajo. Upam, da bomo v družbi znali in zmogli varčevati tako, da bodo naši otroci ob tem še vedno deležni dobrega izobraževanja. To si zaslužijo in to smo jim dolžni.

Šola je živ organizem in mora v korak s časom. Res je sicer, da smo v Sloveniji od nenehnih šolskih reform že kar malo utrujeni, vendar kljub temu ugotavljamo, da je nekatere stvari vendarle še treba popraviti. Čeprav bo mogoče malo v senci dogajanja ob varčevalnih ukrepih, bo razprava o tem, kaj in kako popraviti v slovenski šoli, dala zelo pomemben pečat temu šolskemu letu. Začetek razprave je nakazala ustanovitev delovne skupine za modernizacijo šolstva pri MIZKŠ, v kateri ima tudi ZASSS svojega predstavnika. Na sestanku Koordinacije ZASSS v prejšnjem tednu smo že delali načrte, kako zagotoviti, da bodo tudi mnenja staršev v tej razpravi dobila ustrezno težo.

Starši namreč šolo doživljamo tudi preko vsakdanjih praktičnih problemov, ki jih postavlja pred nas in ki nikakor niso nepomembni. Eden takih je bila na primer z letošnjim šolskim letom uvedena prepoved pouka pred pol osmo uro zjutraj. Po prvih informacijah je to, predvsem na podeželskih šolah z veliko vozači, povzročilo precej težav in negotovanja. ZASSS je spomladi ministrstvu tak ukrep odsvetovala, ker smo težave predvideli. Bomo pa preko svojega članstva zbrali odzive staršev po šolah in na njihovi podlagi predlagali morebitne spremembe.

Vsekakor bo ZASSS delovala konstruktivno in z najboljšim namenom. Poleg zgoraj omenjenega bomo nadaljevali tudi naše redne aktivnosti. Zbiramo in primerjamo cene delovnih zvezkov po šolah, s katerih prihajajo naši člani, pripravljamo jesensko posvetovanje na temo odnosov v šoli, na podlagi predhodnih posvetovanj nastajajo priporočila za delo svetov staršev, s Šolo za ravnatelje smo se dogovorili za sodelovanje v projektu priprave metodologij za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v šoli, na naši spletni strani se bomo trudili za obveščanje staršev...

V prejšnjem odstavku pravzaprav vidim odgovor na vprašanje, kako naše otroke popeljati skozi obdobje krize brez prevelike škode. Jadikovati nad krizo ne pomaga. Obtoževati drug drugega in se prepirati tudi ne. Pomaga pa spoštljiv pogovor in dogovor, kaj narediti. In potem trdo in vestno delo, da vsak svojo nalogo pošteno opravi. Tudi to je vzgoja, otroci se učijo iz zgledov. Starši, povezani v Zvezo, se bomo vsekakor potrudili biti dober zgled.

Tone Meden

Srečanje z ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport

V četrtek, 24. maja 2012 smo se predstavniki ZASSS srečali z ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, dr. Žigom Turkom in njegovimi sodelavci. Srečanje je bilo prvo v vrsti rednih srečanj, za katera smo se dogovorili, da jih bomo imeli v vsakem šolskem letu dvakrat.

Ministru in sodelavcem smo predstavili vsebino 2. posvetovanja ZASSS, ki smo ga imeli 14. aprila 2012 v Gornji Radgoni. Poudarili smo, da smo starši zainteresirani za kakovostno šolstvo, pri čemer sebe vidimo kot nepogrešljivega deležnika pri ugotavljanju kakovosti s stališča uporabnika.

Udeleženci sestanka smo se strinjali, da je kakovostno šolstvo ena najpomembnejših komponent za prihodnost države. Ob tem se postavlja več vprašanj: kaj je merilo kakovosti, kako kakovost meriti, kako se izogniti zlorabam, kako zagotoviti učinkovitost oziroma kako rezultate merjenja uporabiti. Na temo se je razvila razprava, iz katere izpostavljam nekaj poudarkov:

- Pedagoški proces sam v sebi vzbuja tveganje, zato potrebujemo zaupanje med deležniki.
- Vloge deležnikov šolskega polja bi morali opredeliti skupaj, nato pa jih upoštevati in se spoštljivo obnašati drug do drugega.
- Strokovnim delavcem je treba pustiti pravico do profesionalne presoje.
- Odgovornost za vzgojo je najprej na strani staršev; starši se zavedamo svoje odgovornosti.
- Vzgojni načrti bi morali biti oblikovani kot tripartitna zaveza med učitelji, učencem in starši. Zdaj ni tako – v večini primerov so naštete le dolžnosti učenca, ne pa tudi dolžnosti staršev in učiteljev.

V drugem delu srečanja so predstavniki ministrstva podali pojasnila v zvezi z varčevalnimi ukrepi in predstavili nekaj izhodišč za nadaljnje delo:

- Šolski okoliši: enotni šolski okoliš bo uveden v krajih z več kot eno OŠ. Občine bodo pri razporejanju otrok ob vpisu ravnale po podobnem modelu kot sedaj pri vpisovanju v vrtec.
- Obstoječi oddelki se ne bodo spreminjali. Spremembe pri vpisu v 1. razred bodo začele veljati najprej z vpisom otrok v februarju 2013 – torej za šolsko leto 2013/14.
- Iz pogajanj in dogovorov o varčevalnih ukrepih so bili izločeni normativi. Razprava o normativih se bo nadaljevala na nivoju Ekonomsko socialnega sveta.
- Seznanjeni smo bili z mednarodnimi raziskavami in nekaterimi podatki, na katerih bodo temeljila izhodišča ministrstva v nadaljnji razpravi v zvezi z napovedanimi spremembami.
- Za primer, če bo zaradi uveljavljanja sprememb prišlo do odpuščanj, MIZKŠ pripravlja program zaposlovanja za odpuščene učitelje.

Na ministrstvu načrtujejo oblikovanje konceptualne komisije oziroma delovnega telesa ministra za obravnavo odprtih vprašanj s področja vzgoje in izobraževanja, v katero smo vabljeni tudi predstavniki ZASSS.

Ob zaključku srečanja smo se dogovorili, da bomo razpravo o kakovosti šolstva poskušali prenesti v širšo javnost z organiziranjem posvetovanja ali javne tribune.

Zapisal Janko Korošec

Prva obletnica ustanovitve Zveze aktivov svetov staršev Slovenije

V sredo, 13. junija smo obeležili prvo obletnico ustanovitve Zveze aktivov svetov staršev Slovenije. Srečali smo se v veliki dvorani Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport.

V prvem delu srečanja smo pripravili tiskovno konferenco, na kateri smo zainteresirani javnosti predstavili opravljeno delo v prvem letu delovanja Zveze. Ob tem smo objavili tudi sporočilo za javnost.

Drugi del srečanja je bil namenjen predstavitvi samoevalvacije in zunanje evalvacije v projektih KVIZ in UKVIZ Šole za ravnatelje, ki jo je pripravil direktor Šole za ravnatelje dr. Andrej Koren. Predstavil nam je namene in cilje evalvacije, principe samoevalvacije in zunanje evalvacije ter postopek usposabljanja za zunanjo evalvacijo, ki ga izvaja Šola za ravnatelje. Predavanje je končal s posredovanjem izkušenj pri izvajanju zunanje evalvacije in z nekaj vidiki izvajanja zunanje evalvacije v prihodnje.

Ob zaključku je dr. Andrej Koren podal nekaj smernic za delovanje svetov šol in svetov staršev, ki bi morali:

- biti aktivno vključeni v proces načrtovanja izboljšav, da izbrani cilji zagotovijo upoštevanje prioritet celotne šolske skupnosti;

- skupaj z ravnateljem ocenjevati napredek šole pri uresničevanju izboljšav;
- zahtevati obravnavo samoevalvacijskih poročil;
- preseči zasebni interes staršev le za svojega otroka.

Nekaj poudarkov s predstavitve in razprave, ki ji je sledila:

- Starši in učitelji so partnerji pri otrokovi socializaciji in učenju. Nobeden od njih tega ne zmore sam.
- Na učne dosežke v šoli in kasneje v visokošolskem izobraževanju najbolj vpliva družinsko okolje. Prispevek šole se kaže predvsem v izenačevanju socialnega kapitala.
- Samoevalvacija mora biti usmerjena v dosežke učencev.
- Delo v šoli ne sme biti usmerjeno le v kognitivno znanje, ampak tudi v vrednote in veščine.

Zapisal Janko Korošec

Minister Žiga Turk pozdravlja udeležence srečanja

Sporočilo za javnost ob prvi obletnici delovanja ZASSS

Zveza aktivov svetov staršev je bila ustanovljena 8. junija lani in z današnjim pogovorom o ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti v šoli sklepa in obeležuje prvo leto delovanja.

Zvezo smo ustanovili v skladu s 66. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja kot nacionalno starševsko organizacijo z namenom promovirati aktivno vlogo staršev ter utrditi njihovo soudeležbo enakopravnega subjekta v vzgojno-izobraževalnem sistemu. S tem želimo prispevati k izboljšanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa na vseh institucionalnih nivojih.

ZASSS je ustanovilo 11 regionalnih aktivov svetov staršev, ki pokrivajo približno tretjino vseh slovenskih osnovnih šol, z veseljem pa lahko povem, da je bil včeraj na goriškem ustanovljen dvanajsti aktiv, zelo verjetno pa bo jeseni na področju UE Grosuplje ustanovljen še trinajsti.

Naše delo je javno in ga lahko spremljate na spletni strani www.zasss.si, katere postavitev je bil tudi eden naših prvih ciljev. Na spletni strani poskušamo poleg okrožnic, obvestil in drugih dokumentov, povezanih z našim delovanjem, objavljati tudi aktualne informacije, ki bi lahko zanimale širši krog staršev in drugih deležnikov v šolstvu. Obiski na strani dokazujejo, da smo delo dobro zastavili, imamo pa še nekaj načrtov, kako spletno stran izboljšati in jo narediti še bolj uporabno.

Svoje članstvo in javnost obveščamo tudi z okrožnicami. V prvem letu delovanja smo objavili štiri. Prva je bila namenjena predvsem informacijam o nastajanju in ustanovitvi ZASSS. Druga okrožnica, ob začetku letošnjega šolskega leta, vsebuje med drugim tudi kratka informativna povzetka predlaganih sprememb dveh temeljnih šolskih zakonov. Veseli smo bili sporočil, da so te povzetke s pridom uporabili za razprave na sejah svetov staršev in so se iz njih o predlaganih novostih poučili tudi ravnatelji.

Oktober lani smo na Brezovici izpeljali prvo redno posvetovanje in zasedanje Skupščine. Za prvo temo posvetovanja smo izbrali lastno delovanje in pod naslovom »Vloga svetov staršev v našem šolstvu« izvedli tri delavnice v katerih smo si izmenjali informacije o dobrih praksah v delovanju svetov staršev, se podrobno informirali o njihovih pristojnostih ter se ustavili ob vedno aktualni temi cen delovnih zvezkov. V zvezi s slednjim je delovna skupina za učbenike, ki deluje v okviru ZASSS, pripravila in predstavila primerjavo cen delovnih zvezkov s podatki, ki smo jih lahko zbrali. Rezultati so precej odmevali in sklenili smo, da podobno primerjavo naredimo tudi letos, saj smo ugotovili, da se naši podatki v nekaterih primerih precej razlikujejo od tistih, objavljenih v aplikaciji Trubar na MIZKŠ.

Lahko dodam, da je bil rezultat prvega posvetovanja tudi ustanovitev delovne skupine za pristojnosti in delovanje svetov staršev, ki na izhodiščih s posvetovanja pripravlja primerjavo poslovnikov svetov staršev in zbira informacije o delovanju svetov staršev z namenom izdelati priporočila o vsebini poslovnika in učinkovitem delovanju svetov

staršev. S tem želimo svetom staršev pomagati do boljšega dela, kar vpliva tudi na boljše delo šol.

Dogajanje na prvem posvetovanju smo povzeli v tretji okrožnici, takoj za tem pa smo se že lotili priprav na drugo posvetovanje in zasedanje Skupščine, ki je bila v aprilu v Gornji Radgoni. Posvetovanje je obsegalo štiri delavnice na temo »Pogled staršev na kakovost v šoli«. Pogovorili smo se o kakovosti vzgojnega in izobraževalnega dela, kakovosti šolskega delovnega okolja in storitev, kakovosti učnega programa in kakovosti učnih pripomočkov. Kot je že v navadi pa smo vsebine zapisali v prvi letošnji okrožnici.

Ker si prizadevamo, da naše ugotovitve in predlogi ne bi ostali le črke na papirju, smo vsebino posvetovanja predstavili tudi ministru in njegovim sodelavcem. Naslednji korak, za katerega smo se dogovorili skupaj, je današnje predavanje in pogovor o ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti v šoli. Seveda pričakujemo, da ta korak ne bo zadnji, ampak bodo v nadaljnji argumentirani razpravi naši vsebinski predlogi našli mesto tudi v uradnih in strokovno izdelanih modelih ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v šoli. Računamo na to, da bo pri aktivno vlogo odigrala tudi delovna skupina za kakovost, ki jo nameravamo ustanoviti jeseni.

Pomembno se mi zdi, da je ZASSS tako v prejšnjem kot sedanjem vladnem mandatu imela na šolskem ministrstvu odprta vrata. Z obema ministroma smo se dogovorili za redna polletna srečanja, predstavniki ZASSS pa so (so bili) člani delovnih skupin za obravnavo različnih vprašanj s področja šolstva. Veseli smo, da šolska oblast v nas vidi pomembnega deležnika v šolskem sistemu in upamo, da bo naše sodelovanje lahko dovolj konkretno, da bo tudi obrodilo pričakovane sadove.

Naj omenim še, da smo na zasedanju skupščine v Gornji Radgoni sklenili oddati vlogo za vključitev ZASSS v Evropsko starševsko zvezo. Od članstva si obetamo veliko koristnih informacij in zgledov, saj smo že na prvih srečanjih, na katera so nas povabili kot goste, ugotovili, da se starši v različnih državah, kljub različnim šolskim sistemom, ukvarjamo z zelo podobnimi problemi.

Na koncu bi rad povedal, da člani Zveze aktivov svetov staršev vse delo opravljamo prostovoljno in brezplačno. Menim, da smo na enoletno opravljeno delo lahko ponosni in se svojim sodelavcem iskreno zahvaljujem za čas, voljo, znanje, delo in ustvarjalnost, ki jih dajejo na razpolago za to, da bi vsi naši otroci hodili v čim boljšo šolo.

Datum: 16.6.2012

Dr. Anton Meden
predsednik ZASSS

Sodelovanje v javni razpravi v zvezi s Pravilnikom o šolskem koledarju za osnovne šole

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport je 17. maja 2012 preko portala e-demokracija v javno razpravo posredovalo predlog Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole (v nadaljevanju Pravilnik).

Zveza se je vključila v razpravo o Pravilniku 20. junija 2012, potem ko je bil na spletni strani MIZKŠ 12. junija 2012 objavljen spremenjen predlog besedila, ki je prinesel dve pomembni spremembi glede na prvotno vsebino. Bistveno je bil dopolnjen 5. člen, ki v 4. odstavku določa, da se pouk ne sme začeti pred 7.30 uro, v 5. odstavku pa, da se podaljšano bivanje zaključi najkasneje ob 15.45 uri.

V prvem pismu, ki smo ga na ministrstvo posredovali 20. junija, smo izrazili zaskrbljenost in nasprotovanje ob hitrih in nedorečenih spremembah ter nestrinjanje z izjavo s tiskovne konference na ministrstvu, da se z omenjenimi spremembami za otroke in starše ne bo spremenilo nič. Izpostavili smo predvsem problematiko premika interesnih dejavnosti na pozne popoldanske ure. Nekateri učenci bi se morali zaradi obiskovanja interesnih dejavnosti vračati v šolo, tisti, ki potrebujejo popoldansko varstvo vsak dan, pa bi morali vse dni pouka obiskovati različne interesne dejavnosti. Po našem mnenju težave ne odpravi niti rešitev, da bodo šole pri razporejanju interesnih dejavnosti in podaljšanega bivanja fleksibilne, saj bi se moralo po predlogu Pravilnika podaljšano bivanje končati do 15.45.

Za neustrezno smo ocenili tudi prepoved začetka pouka pred 7.30, saj na marsikateri šoli učenci zaradi prevozov ali zgodnjega odhoda staršev v službo pridejo v šolo že ob sedmih in lahko čas do osmih koristno porabijo.

Naše pomisleke smo dodatno argumentirali v drugem pismu z dne 22. junija 2012 in ob tem zapisali še nekaj predlogov:

- Prepoved začetka pouka pred 7.30 naj se nadomesti s priporočilom, ki vseeno omogoča posameznim šolam, da se prilagodijo in za nekatere vrste pouka uporabijo čas pred 7.30.
- V Pravilniku o šolskem koledarju naj se opredeli popoldansko varstvo, ki je bilo omenjeno v prvih predlogih sprememb Zakona o osnovni šoli.
- Predlog besedila 5. člena pravilnika: „Ura podaljšanega bivanja traja 50 minut, ura jutranjega in popoldanskega varstva pa traja 60 minut. Vzgojno-izobraževalno delo v podaljšanem bivanju in jutranjem varstvu poteka strnjeno. Podaljšano bivanje se zaključi najkasneje ob 15.45 uri. Od 15.45 naprej se organizira popoldansko varstvo. Začetek jutranjega varstva in konec popoldanskega varstva določi šola v dogovoru s starši, vendar ne pred 5.30 in ne dlje kot do 17.00.“

Besedilo Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole je bilo v Uradnem listu objavljeno 29. junija 2012. V pravilniku je ostala določba 4. odstavka 5. člena, da se pouk ne sme začeti pred 7.30 uro, umaknjena pa je določba, da se podaljšano bivanje zaključi najkasneje ob 15.45 uri.

Ob dokončnem sprejemu besedila Pravilnika je MIZKŠ objavilo sporočilo, v katerem je med drugim zapisano, da je minister odločitev sprejel tudi po posvetovanju s predstavniki staršev. Zveza aktivov svetov staršev Slovenije k posvetovanju o omenjenih določbah ni bila povabljen, omenjena dopisa je poslala samoiniciativno, odziva nanju pa s strani ministrstva ni prejela.

V ZASSS ugotavljamo, da do sedaj nikjer ni bila objavljena strokovna obrazložitev prepovedi začetka pouka v osnovni šoli pred 7.30 uro. Prepoved po našim razumevanju tudi ni v povezavi z varčevalnimi ukrepi. Ravno tako nam uvedba omenjene določbe nikoli ni bila predstavljena na naših srečanjih z ministrom in njegovimi sodelavci in nam tako ni bila ponujena možnost, da bi v

Zvezi zbrali mnenja naših članov.

Kot smo omenili že v pismih, ki smo ju posredovali ministrstvu, prepoved začetka pouka predstavlja v nekaterih okoljih za otroke in starše veliko spremembo. Predvsem to velja za okolja izven večjih središč, kjer zaradi oddaljenosti delovnih mest starši odhajajo od doma prej.

Posamezna šola ima preko predstavnikov staršev in ustanovitelja v svetu zavoda dovolj vpogleda v okolje, v katerega je umeščena. Zaradi tega bi bilo smiselno, da se šolam dopusti, da same organizirajo urnik pouka.

Na nek način je torej z uvedbo določbe, ki prepoveduje začetek pouka pred 7.30 uro okrnjena tudi avtonomnost posamezne osnovne šole oziroma lokalne skupnosti kot njene ustanoviteljice.

Ob začetku šolskega leta v nekaterih sredinah že zaznavamo težave, s katerimi se srečujejo starši in otroci ob uveljavitvi novega Pravilnika, zato smo se odločili, da našim članom posredujemo vprašalnik, s katerim bomo pridobili konkretne informacije.

Zapisal Janko Korošec

Aktivnosti in dogodki ZASSS

20. oktober 2012	Škofja Loka	3. posvetovanje in zasedanje Skupščine ZASSS
november 2012	Ljubljana	Srečanje predstavnikov ZASSS z ministrom za izobraževanje, znanost, kulturo in šport in njegovimi sodelavci

